

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
 nameščencev in upokojencev
 :: za Slovenijo v Ljubljani. ::**

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAŠ GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrletna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, kimska cesta štev. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Razmere pri O. Z.

V zadnjem času se popolnoma neupravičeno slabšajo razmere med višjimi in nižjimi državnimi nameščenci.

Maksimiranje rodbinskih doklad je napravilo mnogo hrupa. Nižji nameščenci so s tem maksimiranjem prvi udarjeni. Mnogo se je govorilo o tem, da pride za njimi na vrsto tudi uradništvo. Jaz pa mislim, da se to ne zgodi in da bo vlada oziroma finančno ministrstvo tudi odredbo glede maksimiranja rodbinskih doklad nižjih nameščencev odpravilo ali pa vsaj precej omililo. K temu bo pa največ pripomogla enotnost naših organizacij in pametna, previdna, nas dostojna taktika. Vsi javni listi in vsi naši poslanci obsojajo tako maksimiranje in smo prepričani, da store vse, kar je v njih moč, da zadevo popravijo.

O tej stvari se je izrekla marsikatera beseda v Osrednji zvezi. Največ zaradi

tega je morda tudi odstopil predsednik Reisner. Čul sem od raznih strani različne opombe, da taktika, s katero se je to vprašanje obdelavalo, ni dobra in da za obstoj Osrednje zveze ni zdrava. Na zadnji širši odborovi seji je padla iz vrst nižjih nameščencev marsikatera pikra beseda na uradništvo. Pri nas je že tako, da vsak incident premotrivamo z vročimi možgani, namesto da bi šli stvari lepo do dna in mirno razpravljali in namesto da bi previdno in pravično presojali. Uradništvo vendar ni krivo maksimiranja. Zaveda se pa koristi dobre stanovske organizacije in vtakne zato marsikatero neupravičeno v žep. Na predzadnji seji, kateri je predsedoval profesor Reisner, je predsednik Zveze poštnih organizacij namenoma prosil za glasovanje, če so vsi javni nameščenci brez razlike kategorij solidarni z nižjimi uslužbenci, katerim so reducirali doklade. Razume se, da je bil odgovor soglasno pozitiven. Tudi po vseh

drugih izjavah zastopnikov najrazličnejših uradniških kategorij je očitno, da ni nobenega govora o »preziru«, kakor se je nekdo na zadnji seji neprevidno izrazil. Tudi po tem se ne morejo meriti simpatije uradništva do nižjih uslužbencev, kdo obiskuje protestne shode. Je že tako, da nekateri na protestne shode polagajo veliko važnost, drugi pa mislijo, da v sedanjih razmerah ne hasnejo mnogo. Recimo, da ima vsaka od teh skupin svoj prav. Obsojam to, če je bilo uradništvo na zadnjem protestnem shodu slabo zastopano, vendar pa to tudi še ne sme biti povod za nesoglasje, ker se je sicer izreklo za popolno solidarnost.

Naj omenim še kuriozno napako, ki se je vrnila v debatiranju na sejah. Zastopniki različnih organizacij (ne samo svoje osebe!) poudarjajo s posebnim naglasom, da niso pristaši te in te stranke. Kdo jih zato vpraša? Saj vendar ob vsaki priliki poudarjamo svoje nepolitično st.

Fr. Rojce:

Pomembne sanje

za 1. maj 1922.

(K o n e c.)

Prišla je nedelja. Zadnji dan v mesecu je za vsakega javnega nameščenca slovesen dan upanja. »Hvala Bogu, pa smo zopet pretolkli en mesec. Jutri dobimo pare. Ne bo dosti, a za prvi dan bo žek«

Tako se navadno govori med javnimi nameščenci ob takih dnevih. Letošnji prvi maj je nekoliko bolj vesel zanj, ker jim prinese pare na draginjskih dokladah tudi za poldrugi mesec za nazaj. Torej bo par več kakor za en dan, hvala Bogu in vsem tistim, ki so jih priborili! Ne pričakujejo pa z veseljem prvega maja oni nesrečni nižji državni uslužbenci, ki imajo več kakor enega nepreskrbljenega otroka. Za večje število njih kilavih otrok država nema više novaca!

»Zakaj ta krivična razlika?« s strahom povprašujejo prizadeti nesrečnejši.

Velika nesreča za nas zatirane in za našo državo samo je žalostno dejstvo, da odločujejo o naši usodi ljudje, ki niso nikdar občutili prave človeške bede in zaradi tega tudi nimajo nobenega pravega človeškega sočutja do ubogega trpečega sodržavljanca. Zato so tudi mogoči izbruh takih vnebovpijočih krivic, kakršno so naprtili na potrte hrbe nam, podpore najpotrebnejšim nižjim državnim nameščencem za letošnji prvi maj. Z odvzetjem draginjskih doklad za naše otroke odrekajo njim pravico do nadaljnega življenja! Herodežili!

Rojaki, ki bi nam morali pomagati odpraviti to krivico, jo nam še privoščijo; nekateri se celo ne sramujejo očito pokazati svo-

jega hudobnega zadovoljstva rekoč: »Prav jim je!« Fej!

Še nikdar nismo tako živo občutili kakor sedaj v svojih razjarjenih srcih bridke resnice besed Stritarjevega izgubljenega sina:

»Kot divja zver brat brata goni,
ljubezni tu domovja ni;
tu jokajo se milijoni,
da eden le se veselil!«

Imeli smo javni protestni shod v Mestnem domu. Glasno smo povedali, da nočemo s svojimi otroci vred poginiti, dokler imajo pri nas številni državljani in nedržavljeni neopravičeno vsega mnogo več kot dovolj!

Ali kako se nas tolaži? Od več strani mi je že butnilo na ušesa, brežereno roganje: »Vse to kričanje jim ne bo nič pomagalo!«

Tudi v sedanjih časih je mogoče, da premaga dobri angel satana! Naša vera je trdna, ker upamo v pravico!

Med takim premišljevanjem sem legel k nočnemu počitku. Da bi bil to res počitek! Ko bi mogel zaspati, kadar bi sam rad! Postelja mi je prostor za nove duševne muke, ki jih porajajo črne srbi. Kadar mi spanec zatisne trudne oči, pa me navadno kmalu spleše in zopet predramijo divje in neumne sanje. Malokdaj se mi sanja kaj dobrega in lepega.

Jutri je prvi maj. Zjutraj je na vse zgodaj budnica z godbo. Oj, kako je bilo nekdanj prijetno na ta dan!

Hvala Bogu in junaškim sklicateljem našega protestnega shoda! Naš javni glasni ugovor zoper krivico vendar ni bil zaman. Našel je uspešen odmev v naši državni prestolici. Dospel je od tam v Ljubljano veliki državnik Pomagalič s svojim slavnim čarovnikom Muso.

Po vseh vogalih in plankah ljubljanskega mesta so bili nabiti veliki letaki, ki so pozivljali v malo mestno posvetovalnico na zbor ob 20. tistega dne vse one ljubljanske nižje državne uslužbence, ki imajo še nepreskrbljene otroke. Obenem se je vabil v veliko posvetovalnico tudi mestni občinski svet k zanesljivi in polnoštevilni udeležbi radi skupnega dogovora v pomoč tem državnim uslužbencem.

Točno ob 20. je stopil pred nas zbrano visok gospod spodobnega obraza in v spodobni velikomestni obleki. Bil je gospod Pomagalič. Za njim pa je prikobacal majhen čokat in grbast človek s krivim nosom, v dolgi črni halji in s čudno zvritim pisanim pokivalom na debeli glavi. Bil je čarovnik Musa. Pomagalič se je odkril in nas nagovoril v lepem jugoslovenskem jeziku. Musa je ostal pokrit.

Iz kratkega in jedrnatega govora gospoda Pomagaliča smo posneli, da so v Beogradu vpoštevali naše pritožbe in da on sam prinaša nujno pomoč, toda ne v novcih, ampak v novih modernih metodah preživljanja naših otrok. Meseca maja zopet ozelene naši pašniki; letos bo dobra letina za zelenjavo. Slavni Musa napravi in nam da take praške, ki izpremenijo naše otroke v kozličke moškega spola ali pa v ovčice ženskega spola. Izvolimo naj si sami, če hočemo imeti kozličke ali ovčice. Mestni svet naj nam odkaže primeren pašnik, kjer se bo pasla naša otroška drobnica. Tudi pastirja naj nam preskrbi občina, plačati pa ga bomo morali sami, a nekaj stroškov naj prevzame tudi občina na svoje rame, ako hoče.

S to izvrstno socialno odredbo smo bili vsi jako zadovoljni; samo prosili smo gospoda Pomagaliča: »Visoki, milostni gospod, do-

lišče, in je za nas to v Zvezi postranska reč. Zastopniki vendar ne predstavljajo s svojo osebo politične enote kakke grupe, temveč kategorijo, v kateri vidimo najrazličnejše nijance, če jo v življenju izven društva premostrimo s političnega stališča. Ne le, da so take izjave neokusne, lahko tudi žalijo in bijejo v obraz pristaše po nemarnem imenovanju stranke in hlade njih razpoloženje do skupnosti.

Zelo neumestno je tudi, če se kdo spravi kar z imenom na kako stranko, ki je danes slučajno na vladi, namesto da bi govoril splošno. Kadar se nam godi krivica, smo v konfliktu ali pogajanih s takratno vlado in z nobeno politično stranko. Politične stranke pa imenujemo samo na ovitkih, v katerih jim pošiljamo spomenice in prošnje, da naj se zavzemajo za naše upravičene zahteve. V dosegu naših smotrov naj nam bodo vse enako dobrodošle.

Mislím, da je to pravo mnenje o stanovski organizaciji.

Nalivajmo si čistega vina!

I. T.

Predlog zakona o civilnih državnih nameščencih.

(Konec)

Ker imamo dandanes tako majhne prejemke, da si ne moremo v svrhu nadaljne izobrazbe naročiti knjig in časopisov in ker ob sedanjem političnem in gospodarskem položaju v državi in ob sedanjem stanju naše organizacije tudi upati ne moremo na skorajšnjo boljše bodočnost, je nujno potrebno, da državna uprava sama skrbi za nadaljno izobrazbo državnih uslužbencev. Da moremo dobro vršiti službo, moramo imeti možnost, napredovati v izobrazbi, brati časopise ter opazovati vse gospodarske pojave in spremembe v javnosti. Le potem moremo državno upravo dobro organizirati in jo

prilagoditi potrebam časa. To je predpogoj za prospevanje vseh državljanov in državnega kredita na zunan in znotraj. Samo tista država si bo po dolgotrajni vojni kmalu gospodarsko opomogla, ki bo imela vsestransko izobražene uslužbence. Kajti le izobraženi uslužbenci morejo spoznati predrugečene vojne razmere in po teh organizirati državno upravo.

Zato predlagam kot zadnji odstavek k členu 51. »Da dobe državni uslužbenci priliko pridobiti si potrebno strokovno in splošno izobrazbo, ustanavlja in upravlja državna uprava v večjih mestih knjižnice in čitalnice za državne uslužbence.«

K § 82. pod A kot tretja, oziroma pod B kot peta točka naj se doda kot predmet za ocenjevanje uslužbencev sposobnost »organizatorična sposobnost.«

Dobe se uslužbenci, ki niso bogve kako strokovno izobraženi, so pa zato organizatorični in organizatoričnih talentov nam je najbolj treba v naši državni upravi.

K čl. 76. »Državni nameščenci se lahko premeste, če to služba na vsak način zahteva«, naj se še doda: Upoštevati se pa mora pri tem tudi družinske in privatne razmere uslužbenca. V kolikor dopušča službeni interes, je v prvi vrsti premeščati one, ki se prostovoljno javijo za določeno službeno mesto. Uslužbenca, ki se je sprl s svojim predstojnikom, je v kraju samem takoj uradoma premestiti v drugi oddelek, v drugi službeni kraj pa le tedaj, če za to prosi in sicer na njegove stroške.« Uslužbenci, ki jih premeščajo kakor figure na šahu, ne oziraje se na njihove družinske in privatne prilike, postanejo nezadovoljni in ne opravljajo službe tako, kakor bi jo opravljali, ako bi se jim pokazalo več sočutja, več dobrohotnosti. Pač pa je tudi v interesu službe, da se premesti uslužbenca, ki se je sprl s predstojnikom. Premeščanja, ki jih narekuje zlobnost ali maščevanje, je vsekakor opustiti.

voli, da postanejo naši otroci kozlički in kozice ali pa ovniči in ovčice, da se lahko parijo in množe tudi v svojih novih kosmatih telesih!»

»Ravno to smo hoteli zabraniti s to morda novo naredbo, ker za vaše potomstvo nema više novaca! Zato vaše prošnje ne morem uslišati.« Tako je blagovolil nam pripomniti gospod Pomagalič, in mi smo žalostno vzdihnil: »Amen!«

Vrata iz male v veliko dvorano so bila odprta, da so tja slišali našo razpravo skrbni mestni očetje. Ze smo se začeli posvetovati, če bi se naj odločili za kozličke ali ovčice, tedaj pa je stopil pred gospoda Pomagaliča in Muso najstarejši občinski svetnik s tem-le izpreminjevalnim predlogom:

»Visoka gospoda! Določili smo Mestni log kot pašnik. Tam raste trava in grmovje. Kakor pa je znano, kozlički objedajo brstje po grmovju, a ovce se pasó samo v travi. Zato predlagam, da se izpremine fantiči v kozličke in deklice v ovčice. To je potrebno, da bo za obe vrsti drobnice več paše za delj časa; pariti se pa v kljub temu ti dve vrsti ne bosta mogli. Tudi zavoljo javne spodobnosti je priporočljivo, da otroci s kožo ne zpremine svojega spola.«

Gospod Pomagalič je po kratkem premisleku temu predlogu ugodil in nas pozval, da naj naznanimo skupni števili svojih fantičev in deklic gospodu Musi v svrhu izdelave čarobnih praškov.

Razume se, da smo se s štetjem podvzajali vsa svoja moč. Tudi gospod Musa je bil hitro gotov s svojim poslom. Imel je na mizi pred seboj dva kupčka papirčkov, v katerih so bili zaviti skrivnostni praški. Na prvih papirčkih so bile naslikane kozličke, na drugih

ovčje glave. Gospod čarovnik nam je naročil, naj praške izročimo svojim ženam, ki naj jih dajo na kavi po zaznambi zaužiti otrokom, na kar se ti izpremine v kozličke in ovčice. Nato je praške razdelil med nas.

Ko so nam potem postrežni mestni očetje že zabičili, da naj zjutraj na vse zgodaj, ko bo pastir trobil po glavnih ulicah, takoj priženemo svoje kozličke in ovčice na zbirališče pred mestno hišo, smo se zmagonosno razšli na svoje domove.

Zena je z velikim veseljem sprejela moje poročilo in praške ter se globoko oddahnila: »Hvala Bogu in vsem, ki so nas rešili najhujšega! Odslej bodo vsaj naši otroci dobro preskrbljeni z živžem in obleko!«

Naslednjega dne me je rano predramil iz sladkega spanja daljni glas pastirjevega roga. Skočil sem iz postelje in planil v kuhinjo, da bi se umil in oblekel. Tam so pa že stali dva kozlička in ena ovčica. Gledali so vsi trije hrepeneče na okno in se ravno pripravljali na skok, da bi prhnili ven v zeleno prirodo. Komaj sem jih zadržal s tem, da sem jih privezal k mizi in na ta način rešil šipe v bknu. Potem sem v naglici vrgel obleko nase, odvezal lačne živalice in odhitel z njimi na zbirališča.

Tam je že ves prostor mrgotal ljubkih kozličev in ovčic in še vedno so živalice prihajale od vseh strani. Ko se je dohod ustavil, je pastir s svojim pomočnikom preštel nemirno čredico in glej, manjkalo ni niti ene živalice!

Pastir je zatrobil v rog, pomočnik je skočil pred čredo, da ji kaže pot proti Mestnemu logu. Čreda se je začela premikati in odhajati kakor kaka procesija. Pastir je ponosno stopal za njo in trobil slovesno koračnico, ki je oznanjevala boljše čase!

Čl. 103. II. odstavek. »Državni nameščenci ne morejo sklicavati javnih političnih shodov itd.« je v protislovju z določbami naše ustave. Strankarska zagriženost je pri državnih uslužbencih sicer res tako razširjena, da je brezdvomno v interesu državne uprave, da se politično delovanje državnih uslužbencev omeji. Toda ta omejitev sme biti le začasna, ne pa zakonitim potom kodificirana.

Čl. 104. II. odstavek. »Prav tako mu ni dovoljeno, da bi se udeleževal pokretov, ki dovedejo do oviranja ali ustavitve dela v službi« — more biti veljaven le v državah, kjer je socialno čustvovanje bolj razvito nego pri nas. Če se pa ta paragraf pri nas uveljavi, potem je to več nego absolutizem, kajti odmerjati plače in mezde, ki so štirikrat manjše, kakor pred vojno in obenem vzeti možnost, zboljšati naš položaj, bodisi zakonitim potom, — kar ni mogoče, ker nimamo pasivne volilne pravice — bodisi nasilnim potom, in obenem dati vsem drugim stanovom gospodarsko prostost, je izkoriščanje.

Čl. 123. točka 20. »Podatki o imetju.« To točka je črtati, oziroma eliminirati in sicer: a) ker je to zasebna tajnost, ki jo je zavezan izpovedati le finančni oblast; b) ker za napredovanje uslužbenca ni meročajno njegovo imetje, temveč delo, poučanje v službi in izven službe in da živl v urejenih gmočnih razmerah in c) da se hkrati zabrani, da bi dobili reprezentacijska mesta samo bogati ljudje — kar je ponekod navada, ki se pa mora odpraviti — ki pa niso vedno najsposobnejši.

Čl. 131. »Posojilo odobri finančni minister na predlog pristojnega ministra.« Ali z drugimi besedami, preden bo ta revez dobil posojilo, bo že davno lahko umrl ali pa si toliko opomogel, da posojila ne bo več rabil. Posojilo naj odobri po sedanjí praksi nakazujoča oblast I. stopnje, ne pa minister.

Jaz in brezštevili drugi gledalci smo do solz ganjeni strmeli za čredo, dokler se ni skrila v krivi ulici. Nato sem si obrisal mokre oči in se z olajšanim srcem napotil domov. Komaj pa sem napravil nekaj korakov, pa je planila mimo mene velika ova, otožno zameketala in oddirjala za čredo. Me ne je spreletela mrzla zona. Ozrl sem se, toda bace nisem več zagledal. Izginila je v razhajajoči se ljudski množici.

Moje stanovanje je bilo prazno. Temna slutnja mi je stisnila srce. Zagledal sem na mizi pismo s pisavo, ki mi je bila znana iz nekdanjih lepših, nadebudnih let. S tresočim roko sem prijel papir in bral:

Dragi mož!

Obupala sem nad upom v boljše bodočnost. Spodnja in zgornja obleka mi je donosna; na trgu in v prodajalnah je vse tako drago, da me je kar strah. Obetajo pa še hujšo draginjo, a desetkrat nezadostno plačilo so nam začeli krčiti! Pustila sem zase pol ovčjega praška. Če me izpremeni v baco, po hitim za otroci, bomo vsaj skupaj . . .

Dalje nisem mogel brati. Pismo mi je padlo na tla in ves potrt in žalosten sem vzdihnil: »Presneta, kratkomiselna baca! Zakaj nisi še zame pustila pol kozjega praška, da bi bili vsi skupaj!«

V tistem hipu je zadonela godba pod mojim oknom. Zbudil sem se. Mimo je šla budnica. Godba je odmevala še v daljavi. Ob mojem oknu se ustavi deklica z raztrganimi dlanimi in zapoje:

»Si godca bom vzela,
brezskrbno živala;
ko kruha ne bo,
zagodel mi bo!«

Bračna Slovenija!

Čl. 133. — »dobi kot miloščino 30% plače in stanarine itd.« V demokratski državi ne poznamo miloščine, temveč vzdrževalnino, kakor jo dobivajo v takih slučajih učitelji.

Čl. 135. Zakaj konča progresiva glede davka že pri 10.001 dinar? Ali se hoče zopet država okoristiti pri malih in ščititi imovitejše? Dayek mora biti ob sedanjih socialnih razmerah vseskozi progresiven! Dodati je torej še k davčni lestvici: od tu naprej za vsakih nadaljnjih 3000 dinarjev 1% višji davek.

Čl. 148. »Izjemoma se prizna nameščencu itd.« naj se glasi: 10 let se všteje onemu, ki je oslepel, ali ako se mu je omračil um in ki se je v službi ponesrečil. (Glej služb. prag. bivše avstro-ogrske uprave § 62.)

Čl. 162. III. Otroci, točka 1. drugi odstavek konec naj se glasi: »da so siromašnega stanja in dela nezmožni.« To se mora dodati, da se ne podpira lenobe in se ne pridobe nepotrebne ujede na račun drugih.

Čl. 150. naj velja tudi za častnike, ki se vpokličejo v civilno službo, če so za vojaško nesposobni. Mlajšim državnim uslužbencem, ki so bili po preobratu vsled neznanja uradnega jezika upokojeni, je dati naloga, da naj se v teku 2 let priučijo uradnega jezika, in jih potem reaktivirati za ono kategorijo, v kateri so opravljali službo. To je odredila tudi Českoslovaška republika. Strah, da bodo postali ti uslužbenci nezanesljivi, ne drži, ker so v aktivni službi pod večjo kontrolo, nego v pokojju. (To je preporno! — Ured.)

Da se ne razsipa z drž. denarjem s tem, da se plačuje mladim vdovam skoz dolgo dobo preskrbnino, je k čl. 167. »Na račun pokojnine se od prejemkov državnih uslužbencev ne more ničesar odbiti« je dostaviti: »izvzemši one, ki poročijo ženo, katera je za 13 ali več let mlajša nego drž. uslužbenec. Ti plačujejo letno ½% od svojih celokupnih prejemkov za vsako leto nad maksimirano razliko med moževo in ženino starostjo. To določbo ima tudi južna železnica v pragmatiki.

K čl. 169. ki predlaga: 20% od vseh prejemkov kot denarno kazen, naj se v smislu § 90. a. o. pragmatike še doda: »in vsota vseh denarnih kazni, naloženih v 1 letu, ne sme presegati ene mesečne plače.

K čl. 170. (predzadnji odstavek), ki določa, da se naj vse denarne kazni stekajo v državno blagajno, bi bilo še dostaviti: »ter uporabljajo za podporo bolnih in podpore potrebnih uslužbencev.« — Nameščenc je denar zaslužil, nameščenc ga kaznuje, nameščenc plača, zato je tudi pravično, da ga nameščenc porabi.

V predlogu zakona ni razvidno, ali namerava vlada nam podeliti kake službene naslove ali ne. Visokoletečih in blestečih naslovov po a. o. birokratskem vzorcu vsekakor nimamo pričakovati in jih moramo tudi odločno odklanjati. V demokratski državi zadostujejo naslovi: ravnatelj, načelnik, upravnik, vodja urada, oddelkovodja, uradnik, poduradnik in sluga. Take naslove imajo uslužbenci privatnih podjetij, zakaj bi ti naslovi ne bili prikladni tudi za državne uslužbence? V bivši Avstriji so tvorili uprav veleitetni naslovi oni nepremostljivi jez med nižjimi in višjimi uslužbenci, ki je pri državnih uslužbencih onemogočil dobro organizacijo, ki je predpogoj za zboljšanje našega gospodarskega položaja.

Zato odstranimo vse, kar nas loči, da ne bomo še nadalje ostali v gospodarskem robstvu, marveč si čimprej izvajemo življenjski položaj, ki nam gre kot drž. uslužbencem in državljanom i po naši izobrazbi i po naši odgovorni službi.

Molkov Tone A.

45 letnica Maksa Lillega.

Tretjega maja je minulo 45 let, odkar je g. Makso Lilleg »prvikrat pomočil svoje pero v državnem uradu«, kakor se je izrazil sam. Četudi na dopustu, se je vendar pojavil ta dan g. Lilleg točno ob 8. zjutraj v pisarni, kjer je pohitel k svoji mizi, se ves zamišljen ustavil ob njej, prijel je za peresnik in ga — zopet odložil. S kakšnimi občutki, gosp. jubilar?

Dne 6. maja, v soboto zvečer se je nas zbralo veliko število, približno 35, njegovih tovarišev pri Bankotu, kjer smo ga posadili na častno mesto. Govorniki so mu napijali in mu želeli v imenu vseh vse sreče; zlasti so poudarjali njegovo vzorno kolegialnost, pogumnost, poštenost, ljubeznivost in zvestobo. Res, g. Lilleg je dvignil v nas vseh stanovsko zavest; zbiral nas je okoli sebe, nas bodril in gojil je družabno življenje. Utrdil je stanovsko organizacijo davčnih uradnikov in je kot njen predsednik združil s svojo veliko energijo in ognjeno, prepričevalno besedo vse obstoječe stanovske organizacije v mogočno Osrednjo Zvezo državnih nastavlencev. O. Z. ga je potem na svojem prvem občnem zboru l. 1918 v znak priznanja izvolila svojim predsednikom. Tri leta je bil g. Lilleg predsednik O. Z., kjer je z veliko vneto in požrtvovalnostjo nosil težko breme. Marsikdaj je g. Lilleg kot predsednik zastavil prav moško besedo za koristi tovarišev, kadar jih je bilo treba braniti; ni se ustrašil niti svojih predstojnikov, ki jim je bil braneč tovariše dokaikrat skoro neprijeten. Tega mu ne bomo pozabili nikdar. In zato mu želimo prav iz srca, naj ga ohrani Bog še dolga let tako čvrstega, zdravega in čilega, kot je bil ob svoji petinštiridesetletnici. Zdravo!

Obupno stanje nižjih državnih uslužbencev.

Uredba glede maksimiranja drag. doklad (Uradni list št. 39.) nas je zadela v živo, naravnost pogubonosno, — posebno ko je posameznik izračunal in dočkal, da dobi po tej uredbi veliko manj, kakor je dobival doklad v pretečenem letu 1921. — torej namesto več — manj!

Uslužbenec s 5 otroki dobi po tej uredbi 860 K manj nego lani.

Velikanska krivica se vidi zlasti, če se se primerjajo sedanje cene s cenami minolega leta.

Gospod finančni minister kakor tudi drugi odločilni činitelji si gotovo mislijo, da eksistira za nas kje zaloga živil in drugih potrebščin, iz katere jih dobavljamo zastoni ali pa najmanj po zelo nizki ceni; drugega vzroka za to nesocialno in nedemokratsko odredbo ne najdemo.

Bilo bi zelo umestno, če bi nam dotična uredba tudi označila način, kako naj poslej preživljamo sebe in družino z maksimalnim zneskom.

Zalostno in obupno gledamo v prihodnost v naši ljubljeni domovini, za katero smo pripravljani žrtvovati vse naše moči in naše življenje, a ona nam ne nudi toliko, da bi se pošteno preživeli za naše dela.

Povsod nam grozi beda in obup, a ne vidimo nobenega izhoda, kako nai obvarujemo svoje otroke in sebe pred grozečim poginom.

Ali se ne sramujete, gg. držav. finančniki, da gonite nižje državne uslužbence obupu v naročje? Ali jim res nočete ali ne morete pomagati do človeku primernega življenja? Dolžnosti ste sprejeli ob enem z izvolitvijo od svojih volilcev in ena teh bistvenih dolžnosti je tudi vaša skrb, da so vsi državni uslužbenci brez izjeme vsaj tako plačani, da ne bodo morali gledati obupnih, gladnih otrok.

Nabira se za siromašno deco privatno, to je prav. A država sama pozablja na svojo deco!

Prosimo in opominjamo Vas, ne preslišite obupnih klicev, da ne pride Vaša še morebitna pomoč že skoraj prepozno.

R. V. *)

* Opomba ured. Naš urednik se je informiral pri sloven. demokrat. poslancih in tudi ministrih, da je tista nesrečna naredba o maksimiranju grda polomija uradnika Protiča v fin. ministrstvu. V navalu večno nujnih zadev se je naredba prezrla; ko je izšla, so jo obsodili vsi sloven. demokratski poslanci in ministri. Že danes je gotovo, da se polomija čimpreje popravi tako, da se pravici pomore do zmaga. Zatorej potrpite: stvar je v dobrem tiru.

Prvi maj 1922. in nižji državni nastavljenici.

Vsa narava komaj pričakuje pomladi. Kako je škripanček sedaj vesel, kadar je lep dan, da se takoj zjutraj vzdigne v zrak. Sploh je vse komaj čakalo konca letošnje hude zime.

V »Slov. Narodu« št. 101 z dne 4. maja t. l. čitamo uvodni članek »Tihe nade«. Clankar piše, da je boj za izplačilo poviškov draginjskih doklad jav. nameščencev dobojevan in da je stvar za enkrat urejena, ko so bili poviški l. maja že izplačani. Ta članek je bil namenjen le uradništvu, nič pa ne omenja, kako so nižji drž. uslužbenci dobili izplačane družinske doklade za mesec maj. Res je bil hud ta boj! Zato so pa tudi nam nižjim toliko dali — tako, da imamo sedaj manj kot poprej. Zakaj so ravno nam nižjim toliko odvzeli, ko smo itak povsod prikrajšani? Naša družina naj mar sedaj od lakoti pogine? Sedaj, ko se uredi službena pragmatika, naj višje oblasti tako odrede, da dajo vsakemu nižjemu državnemu uslužbencu, ko bo sprejet, ukaz: »Sedaj, ko si še samski; ko se bodeš poročil, ne smeš imeti več družine kot ženo in enega otroka. Tvoje doklade znašajo največ 750 dinarjev na mesec, ako jih boš več imel, bodo morali stradati, ali pa naj žive od zraka.« — Za nas, ki imamo že družino, je sedaj tak ukaz prepozen. Kako živim sedaj niž. drž. uslužbenec, ki ima 3, 4 ali še več družinskih članov, ve samo oni, ki jih ima. Na dolgo in široko o tem pisati je odveč, ko so že vsi časopisi tega polni. Samo to naj še omenim, da smo do 1. maja z uradniki skupaj stradali. — njim se je položaj malo izboljšal, nam pa poslabšal, — od 1. junija naprej pa bomo stradali sami. Tak je bil za nas 1. maj in kako smo ga bili veseli?

Preidem naj sedaj na justico. Spomladaj vsakega leta smo dobivali službeno obleko; upam, da jo dobimo tudi letos, če prav bolj pozno. Kako neki pa bo z ostankom še iz leta 1919? Leta 1918 smo dobili v denarju, leta 1919 in 1920 nič, leta 1921 pa nekaj na račun. Nadejamo se, da ne

bomo prikrajšani, kakor smo pri družinskih dokladah; upamo, da ta zaostanek letos dobimo, če ne v naturi, pa v denarju.

Navedel sem dva slučaja, kako smo prikrajšani; pa naj bo še tretji. Kolikrat je že naš »Naš Glas« pisal o naših kilometrinah! A še vedno imamo nižji od višjih razliko 1-10 K od kilometra. Še do danes ni nobene rešitve. Glede tega ne bom navajal nobenih primerov, saj je pisal že zadosti »Naš Glas« o tem. Omenim samo to: ako naši gospodje pri zeleni mizi nočejo tega storiti, kar bi lahko storili, da spoznajo naš položaj, kako moremo pričakovati tega od višjih oblasti v Beogradu?

Vestnik.

Vsem nabavljajnim zadrugam državnih uslužbencev v Sloveniji! Dne 30. maja t. l. se vrši seja upravnega odbora Saveza nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev v Beogradu. Prosim vse tiste zadruge, ki imajo kake želje ali predloge, naj mi jih pošljejo najkasneje do 25. maja t. l. Dr. Fr. Peitler, višji sodni svetnik v Mariboru.

Poljanilo. V poročilu o seji širšega odbora O. Z. dne 2. maja t. l., priobčenem v zadnji številki »Našega Glasa«, je moj govor glede maksimiranja draginjskih doklad podan v obliki, ki dopušča napačno tolmačenje. Stvar je bila takala: V debati o govoru poslanca Reiserja v načelstveni seji J. D. S. v Ljubljani sem omenil, da po mojem mnenju omenjenega govora poslanca Reiserja ni razumeti tako, kakor da bi on odobral sedanje enostransko maksimiranje draginjskih doklad, temveč tako, da je v principu za zvišanje rednih prejemkov in omejitev draginjskih doklad. To dokazuje že nadaljnji stavek njegove izjave, da se bo potrudil odstraniti krivico, ki se je zgodila nižjim uslužbencem. Princip zvišanja rednih službenih prejemkov — sem omenil — se zdi tudi meni pravilen, le da se znižanje draginjskih doklad ne sme izvesti brez istočasnega zvišanja rednih službenih prejemkov, in zvišanje prejemkov mora biti tako, da bo tudi najnižji s svojo družino lahko izhajal. To da je tudi končni cilj službene pragmatike, za katero so vse organizacije; zato da se mi ne zdi prav, ako se poslanca Reiserja zaradi njegove izjave napada. Navajal sem za vzgled Avstrijo, kjer je princip, ki ga zagovarja poslanec Reiser, že izveden v zadovoljstvo vseh prizadetih. V ostaleem sem izjavil, da bom glasoval za zahvalo odstopivšemu predsedniku, ker vem, koliko se je trudil za izboljšanje položaja vseh državnih nameščencev in ni kriv, ako mu delo ni vedno uspelo. Povdaril sem, da sem po maksimiranju draginjskih doklad tudi sam prizadet, da pa mi to še ne daje povoda, obračati se proti odstopivšem upredsedniku. Prepričan sem, da maksimiranja ni zakrivil on, temveč popolnoma drugi faktorji. Zvonko Česenik, preglednik finančne kontrole.

Društvo zemljiškoknjižnih uradnikov v Ljubljani je priredilo dne 8. t. m. v salonu restavracije pri »Slonu« svojemu dolgoletnemu predsedniku g. Alberta Pogačniku v povodov njegove vpokojitve poslovilni večer. Polnoštevilna udeležba ljubljanskih društvenih članov, katerim so se v lepem številu pridružili tudi tovariši bratskega društva sodnopisarniških uradnikov, g. Zorko pa je prihitel celo iz Celja, naj priča g. ravnatelju o priljubljenosti, ki si jo je pridobil s svojim nesebičnim in vztrajnim delom v korist društvenih članov. Bil je eden prvih, ki so začeli delovati na polju organizatoričnega delovanja. Iskal in našel je stikov z dunajskimi in praškimi tovariši in z vzajemnim delom z njimi zanesel stanovsko zavest med tovariše v ožji domovini, med katerimi tedaj ni bilo sploh nobenega smisla za organizacijo. Oral je na tem polju ledi-

no in dosegel s svojim neumornim delom, da danes, razen par izjem, ni tovariša, ki bi ne bil organiziran. Zavedal se je dobro, da je le z vzajemnim delom mogoče priti do uspehov. V tem se ni motil. Uspehi, ki so se dosagali, so lepi in v prvi vrsti njegova zasluga; če niso popolni, ni to njegova krivda, marveč preje krivda onih, ki ga v njegovem delu niso podpirali, temveč stali ob strani, nergajoč, »čemu društvo, kaj imam od tega, samo plačevati moram,« in druge take neumnosti, pri tem pa so mirna duše želi sadove dela drugih. Zahvale od takih ljudi sploh ni pričakoval in seveda tudi ne dobil. Prejel pa je zadoščenje za svoje pošteno, nesebično delo na ta večer, ko so vsi zbrani tovariši enodušno priznali njegove velike zasluge in dali tudi duška ogorčenju, ki ga je vzbudila v vseh njegova vpokojitev. Tovariš Z. je s polno pravico poudarjal, da je padla ta vest med nas kakor strela iz jasnega. Vse drugo bi se dalo pričakovati, a da bo beograjski diktat zahteval tako naglico, pa nikdar. Načelo, da je treba poštenemu delu priznanja, je ta večer prodrlo v taki meri, da smelo trdimo, da bolj ne bi moglo. Vsi govorniki so enodušno priznavali velike zasluge, ki si jih je g. predsednik pridobil tekom nad 30letnega aktivnega društvenega delovanja. G. predsednik naj nam veruje, da je vse, kar je čul, bil le v skromni meri podani izraz splošnega spoštovanja in zahvale za njegovo delo, ki ga znamo tovariši ceniti tako, kakor zasluži. Želimo le, da bi ostalo njegovo delo trajno tako uspešno in rodilo še obilo sadov v korist vseh. Najiskrenejša pa je naša želja, da bi g. predsednik ostal med nami čil in zdrav in užival svoj pokoj v sreči, miru in zadovoljnosti ob strani svoje ljubeznive gospe soproge do skrajnih mej človeškega življenja. Živel! — Vso prireditelj je sl. kvartet g. prof. Kozine s svojim krasnim petjem povzdignil tako, da nam je čas le prehitro minul. Skratka, bil je krasen večer. Takih večerov — a iz drugačnih vzrokov — si želimo več.

Iz Murske sobote nam poročajo: Dne 18. aprila se je tu vršil sestanek jav. nameščencev vseh kategorij. Namen sestanka je bil, da kakor O. Z. j. n. v Ljubljani, tudi mi protestiramo proti nameravanemu restringiranju prejemkov nižjim državnim uslužbencem in proti nameravanemu zavlačevanju izplačila II. obroka draginjskih doklad dne 1. maja 1922. Poročal je g. asistent Kos, G. davčni upravitelj Stare je predlagal, naj se protestu da izraza potom resolucije. Resolucijo, ki jo je pripravil asistent Kos, je prečital g. predsednik šumski nadkomisar Hrzič. Kot 4. točko k resoluciji je predlagal g. Babič, naj se protestira proti kršenju zakona, kakršen je zakon o draginjskih dokladah. Sprejeto. Na predlog g. učitelja meščanske šole Turka se je resolucija ponovno prečitala in sprejela. Resolucija se glasi: 1. Pridružujemo se v polnem obsegu ukrepom, storjenim na shodu O. Z. J. n. v Ljubljani dne 18. t. m. 2. Protesti-

ramo odločno proti vsakršni okrnitvi prejemkov državnih nameščencev ter zahtevamo takojšnjo ukinitve vseh kakorsibodi glasečih se zakonov ali odredb, ki kaj takega nameravajo. 3. Odločno protestiramo proti baje nameravanemu zavlačevanju izplačila II. polovice že zapadlih draginjskih doklad dne 1/5. 1922 in zahtevamo neokrnjeno izplačilo istih vsem državnim nameščencem.

4. Ker se na ta način krši že po Nj. Vel. članstvu kralju potrjeni in že obnarodeni zakon, protestiramo odločno proti kršitvi zakona in je kršitelje zakona poklicati na odgovor. Smatramo, da vlada sama v prvi vrsti spoštuje zakone, ki jih izda, sicer bi ta praksa vzbujala v narodu nezaupanje in pa tudi nepokorščino.

K slučajnostim se je oglašil poročevalec g. asistent Kos in omenil:

1.) Ustanovitev udruženja drž. nameščencev po vzoru Celja in Kranja. Sedanji uradniški odbor je smatrali le kot nekaj pripravljalni odbor. Naša organizacija je rodila vrlo posestrimo v Gornji Radgoni, le tovariši v Dolnji Lendavi spijo spanje pravičnega. — Ustanovni občni zbor se vrši v prvih dnevih meseca maja. Pravila za društvo so po vzoru Celja oz. Kranja so že redigirana.

2.) Odhajajočemu članu uradniškega odbora g. sodniku Tratniku, ki gre v Ljutomer, izreka poročevalec za njegovo delavnost v tem odboru zahvalo. Odobravanje.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so nabrali ozir. darovali: Društvo zemljiškoknjižnih uradnikov v Ljubljani nam je poslalo svoto 364 K, od katerih so darovali tovariši v Novem mestu 80 K, v Ormožju 36 K, v Ribnici 32 K, v Ormožu, Murški Soboti, Ljutomeru, Prevaljah, Mokronogu, Sv. Lenartu in Brežicah po 24 K, Vel. Laščah 16 K, v Litiji, Radečah, Trebnjem in Žužemberku po 8 K; g. Andrej Žmave, ravnatelj drž. vinar. in sadj. šole v Mariboru nabral 220 K, darovali so gg. Andrej Žmave in Fr. Aplenec po 40 K, Janko Šmarčan, inž. Drago Švigelj, Marija Požar, inž. Val. Petkovšek, Jos. Privc po 20 K, Ivo Bregant in Lovro Kegl po 12 K ter Joško Sottler in Jakob Lepelj po 8 K; Davčni urad v Ljubljani okolica po g. Ž. Boltavzerju 172 K. Društvo sodnih poduradnikov in slug v Ljubljani 96 K, od katerih so darovali gg. Franc Drame v Vranskem 40 K, Alojzij Verzel, Ivan Bambič, Matevž Ogrič, Jurij Tumpelj, Franc Kozelj, Ivan Kodrič in Ivan Bedrač vsi v Ptujju po 8 K; g. Franc Rojec v Ljubljani, nabral na občnem zboru davčnih izvrševalcev 84 K; Vesela družba pri Tenenteju v Ljubljani 40 K; g. Anton Zorko v Ljubljani 25 K; g. Viktor Kostanjevec v Mariboru 20 K; g. Justina Verančič v Mariboru 15 K; gg. dr. Jakob Doljan, Prevalje, Anton Kogej, Vel. Lašče, Rudolf Bižal, Slov. Bistrica po 10 K; g. Ferdo Ferjančič v Kranju 8 K; Oddelek fin. kont. v Ptujju 7 K, isti v Ormožu 8 K; Najiskrenejša zahvala gg. nabiralcem in darovalcem, ostalim gg. tovarišem pa v vzpodbudo, da delajo enako! — Uprava.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: 7% obrestl.

HRANILNE VLOGE SE OBRESTUJEJO PO

4%

Prošnja se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt.